

КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ ЯК СПОСІБ ЕФЕКТИВНОЇ ПОВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Плуталов Сергій Іванович

ORCID ID: 0000-0001-9155-5324

доцент кафедри сценічного мистецтва

Луганська державна академія культури і мистецтва, Україна

Війна, що почалася у лютому 2022 року в Україні докорінним чином змінила реальність в якій жили громадяни країни. Повоєнне відновлення держави потребуватиме не тільки суттєвих фінансових, а й моральних вкладень у розбудову. Якщо в плані фінансових ресурсів можна покладатися в тому числі і на зарубіжних партнерів, то моральне зцілення цілої нації напряму залежить від умов та можливостей, що будуть створені всередині країни. На думку багатьох науковців, повоєнне відновлення економіки України знаходиться на стадії планування, що потребує розробки сучасної нормативно-правової бази, дієвих способів оцінки процесів відновлення, а точніше їх ефективності, суть якої розкривається в тому числі у формуванні пріоритетів, розподілі та використанні грошових коштів тощо. Виходячи зі сказаного, очевидним стає актуальність та своєчасність окресленого напряму дослідження, мета якого зводиться до обґрунтування гіпотези, що розвиток креативних індустрій являється дієвим способом ефективного повоєнного відновлення економіки України.

Варто зауважити, що представлені результати дослідження є продовженням регулярних пошукових робіт в сфері креативної економіки та розвитку культурних й креативних індустрій, які ґрунтуються на теорії ефективності й сталого розвитку, спираються на сучасну нормативно-правову базу. Зокрема в роботі використано матеріали раніше проведених досліджень безпосередньо автора цієї роботи [1], а також П. Друкера, Д. Синка, В. Парето (в частині розуміння поняття ефективність); роботи Т. Адорно, М. Хоркхаймера, Д. Хезмондалша, Дж. Брунера, Р. Флоріда та Ч. Лендрі, П'єра Луїджі Сакко, А. Васецкого, С. Зуєва, О. Кліпкової, А. Флієра, О. Лазаревої, С. Давимуки, Л. Федулової [2], які дозволили сформуувати уявлення про культурно-креативні індустрії крізь призму соціально-економічних процесів; а праці Н. Мартинович, посприяли формуванню погляду на повоєнне відновлення української економіки та ефективності її розбудови [3].

Покладаючись на науковий базис зазначених вище авторів, а також офіційні аналітичні дані, як довоєнного, так і сучасного стану креативного сектору, дійшли висновків, суть яких тезисно відображена далі.

Під ефективністю повоєнної розбудови економіки України варто розуміти соціально-економічний стан, що описується сукупністю показників та дозволяє відобразити результат, до та після проведення заходів розбудови, який за своїми якісними та кількісними ознаками перевершує попередній рівень (Складено автором). На відміну від ресурсної економіки, креативна економіка характеризується сукупністю тих галузей, що витікають з індивідуальних творчих навичок та талантів та мають потенціал до отримання прибутку й створення робочих місць за рахунок експлуатації інтелектуальної власності [4].

Індивідуальні творчі навички та талант проявляють більшу стійкість до сучасних викликів та нарощують оберти, що позитивно відбивається на соціально економічному розвитку країн. Зокрема, згідно аналітиці ООН станом на січень 2020

року, на креативні індустрії припадало більш ніж 6% світового ВВП [5]. В ЄС-27 від 7 до 10% доданої вартості (далі ДВ) було створено саме в креативному секторі (залежно від включених індустрій) [5]. Рівень ДВ США за цей же період відповідав позначки 11%, в інших країнах від 2% до 12%. При цьому за останні десять років внесок креативних індустрій в економіку країн характеризується винятково позитивним трендом. Так, наприклад, у США вже зараз частка креативних індустрій у ВВП є співставною із переробною промисловістю (11,5% ВВП) [6].

Звичайно не можна говорити що стійкість креативного сектору абсолютна, беззаперечно вона відносна. В якості доказу можна констатувати, що окремі сектори креативної економіки також зазнали негативних наслідків не тільки від війни, а й від пандемії. В числі таких секторів опинилися найстаріші з них: театр, музика, візуальне мистецтво. Загалом по цих секторах протягом 2019-2022 рр. спостерігалось скорочення зайнятості на 37%. На 39% скоротилися обсяги замовлень і продажів, а 20% представників зазначених секторів виїхали за кордон через війну [7].

Однак, є і ті сектори, які навпаки навіть в період пандемії та війни продемонстрували позитивну динаміку. В числі таких ІТ, реклама, маркетинг та PR, аудіовізуальний сектор, архітектура, видавнича справа. Не варто забувати і про суміжні сектори креативного сектору, які також розширюються, і проявляють стійкість до глобальних викликів. З огляду на сказане, можна стверджувати, що сукупність 34-х категорій креативних індустрій та 17-ти категорій інших видів креативної економічної діяльності знаходяться в певному балансі, сукупність яких характеризується позитивною динамікою. Отже справедливо вважати що креативні індустрії являються способом ефективної повоєнної розбудови економіки України.

Список використаних джерел:

1. Martynovych N. & Plutalov S. (2022) Current trends of the development of creative industries and their impact on the national economy. *Problems of modern transformations. Series: economics and management*, (3). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-03-08>.
2. Давимука С. А. & Федулова Л. І. (2017) Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови: монографія. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 528.
3. Мартинович Н.О. (2022) Комплекс показників оцінювання соціально-економічних результатів та ефективності відновлення зруйнованих територій через війну. *Економіка та право*, № 4 (67), 57-71. DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2022.04.057>
4. Department for Culture, Information and Sport of Great Britain. Retrieved from: <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-culture-media-and-sport>
5. UNESCO. Launch of the 2018 Global Report. Retrieved from: https://en.unesco.org/creativity/sites/creativity/files/global_report_fact_sheet_en.
6. The economic impact of the creative industries in the Americas. Oxford Economics. British Council. Retrieved from: <http://scm.oas.org/pdfs/2013/cidrp00451.cultura>.
7. Центр розвитку креативної економіки. Аналітичний звіт «Концепт креативної економіки: глобальні тренди, потенціал, перспективи розвитку в Україні». 2020. Вилучено з: <https://creativeconomy.center/wpcontent/uploads/2021/12/2>